

NEIDENTIFIKOVATELNÉ TITULY NENÍ MEZI NIMI I TEN VÁŠ?

Neidentifikovatelné tituly neboli zkráceně NIT jsou, zjednodušeně řečeno, položky visící v jakémsi meziprostoru, které se nedokážou dostat tam, kam patří. Důvodů je několik, ve výsledku ale autoři přicházejí o značné finanční prostředky. Dá se to ovšem jednoduše řešit.



Jiřina Barelló, členka představenstva OSA, foto: Daniel Hromada



projektů směřujících k používání identifikátorů, jako je ISWC (unikátní kód hudebního díla) a ISRC (unikátní kód nahrávky), což už teď významně napomáhá hlavně při párování hlášení on-line platform. Nicméně i v této sféře se stále objevuje spousta nedostatků,“ říká za OSA členka představenstva Jiřina Barelló.

V mnoha případech jsou na vině vznik NIT samotní autoři, kteří vytvoří dílo, jež by měli ohlásit ještě předtím, než se objeví v éteru, ale ne vždy to takto funguje. Často se proto stává, že přijde hlášení, ale OSA nemá dílo ve své databázi, protože ho autor nestihl ohlásit.

on-line služeb, jako je YouTube, Spotify, Apple Music a další, přichází do OSA za každou zemi jedno souhrnné hlášení. OSA v něm pomocí programů a někdy i manuálně vyhledává díla svých autorů. V ohromném množství dat vždy zůstane díla, která se nedají napárovat.

Veškeré neidentifikovatelné tituly zpřístupňuje OSA v systému Infosa v sekci Neidentifikovaná díla, kam každý den přibývají další a další tituly, které nedokázaly najít svého autora. Do sekce NIT mají pochopitelně všichni autoři i nakladatelé standardně přístup a mohou v seznamech neomezeně vyhledávat. Pokud se stane, že najdou své dílo, které si doposud neohlásili, mohou tak učinit. Pokud narazí na své již ohlášené dílo, které je uvedené v neúplné podobě anebo zkomoleně, existuje jednoduchá cesta, jak z databáze vybrat ono ohlášené dílo, k němuž má být NIT přiřazen. Následně se díla spárují a autorovi se automaticky rozúčtuje honorář. Vyúčtování dodatečně zdokumentovaných titulů se provádí každý měsíc.

V Infose mají autoři navíc přehled o takových dílech, která jiní uživatelé označili jako potenciálně jejich. „Například autor Jan Novák uvidí v seznamu Moje neidentifikovaná díla všechny tituly, u kterých uživatelé uvedli jméno Novák a nejsou přiděleny, tedy propárovány s naší databází,“ říká Barelló a dodává: „Někteří autoři tyto seznamy procházejí pravidelně a my jsme jim za tuto pomoc vděční, protože naším společným zájmem je vyplacení autorských odměn tomu, komu skutečně patří. Když se v seznamu objeví díla, ke kterým autoři nemají práva, mohou toto jednoduše označit. Je to pohodlný program. Nově přibyla funkcionalita, kdy autorům přijde jednou za měsíc e-mailem upozornění, že jim v Infose v sekci Moje neidentifikovaná díla přibýly nové položky.“

OSA se stejně pečlivě stará i o neidentifikované zahraniční tituly. „Kromě toho, že jsou zpřístupněny na Infose a naši nakladatelé, kteří pečují o práva zahraničních autorů u nás, je mají možnost procházet a identifikovat, posíláme

pravidelně seznamy NIT všem partnerským kolektivním správcům do celého světa,“ doplňuje Barelló. „I ti nám pak posílají dokumentaci k dílům svých autorů, která v seznamech našli.“

TŘI ROKY. A PAK DO FONDU

Odměny rozúčtované na NIT čekají na své autory po dobu tří let. To stanovuje autorský zákon, který po implementaci evropské směrnice o kolektivní správě práv před několika lety zavedl detailní pravidla pro činnost kolektivních správců včetně toho, jak zacházet s penězi, které správci nejsou schopni rozdělit. Současně existuje podmínka po dvou letech zveřejnit NIT na webu, kde si díla může procházet i veřejnost.

Pokud se tyto peníze ani po třech letech nedostanou k autorovi, převádí je OSA do kulturního, sociálního a vzdělávacího fondu, kde se dále využívají na podporu kulturních aktivit a nové tvorby hudebních autorů, podporu autorů v nouzi, spolufinancování hudebních cen, vzdělávání, songwriting campy a další aktivity.

Speciální režim je nastaven pro NIT z hlášení zahraničních kolektivních správců. Pokud tyto nejsou identifikovány v průběhu tří let, odměny OSA vyplácí autorům a nakladatelům uvedených v hlášeních.

Existují ale i speciální případy. „Jeden velmi známý autor opakovaně nacházel svá neohlášená díla v seznamech NIT. Poté, co jsme ho kontaktovali, se vždy ptal, co se stane, když díla nechá neohlášená. Kolegyně mu vysvětlila proces, tedy přesun peněz do fondu. On byl úplně nadšený, že penězi, které on až tolik nepotřebuje, může podpořit jiné autory při vzdělávacích aktivitách, a rozhodl se, že svá díla ohlašovat nebude. Je to samozřejmě velkorysý, přesto vždy vítáme, když si autoři svá díla ohlašují,“ uvažuje Barelló.

Velká část NIT se týká poměrně malých částek. Pokud se ale hudba například prosadí v televizní reklamě nebo je hrána na velkých koncertech, může jít o významné položky. „Je škoda tam ty peníze nechat ležet,“ uzavírá členka představenstva OSA. ●

OSA v rámci své standardní činnosti zpracovává hlášení o dílech užitých licenčními partnery. Jde o tradiční uživatele, jako jsou rozhlasové a televizní vysílatelé, pořadatelé koncertů nebo vydavatelé hudebních nosičů, a nově také on-line platformy. V obřím datovém prostoru se položka po položce systematicky propojuje s díly, která nahlásili autoři nebo nakladatelé, nebo s díly, která nahlásili zahraniční autoři u zahraničních kolektivních správců, jejichž dokumentaci pak OSA přebírá do své databáze. To jsou základy práce s hlášeními, tedy párování.

Párování hudebních děl z hlášení s díly v databázi OSA mají na starosti programy, které pomocí algoritmů provádějí párování automaticky. Nespárované položky přebírá tým lidí z oddělení pro zpracování dat, který pokračuje v manuálním párování. OSA má vždy snahu, aby měl titul přidělen konkrétní autor, aby vybrané peníze mohly zamířit na správné místo. I přes veškeré úsilí zůstává z hlášení uživatelů spousta děl, která programy ani lidský faktor nedokážou identifikovat. Takové tituly se hromadí v databázi se zkratkou NIT, tedy neidentifikovatelné tituly.

NEOHLÁŠENÁ DÍLA I ZKOMOLENINY

Důvodů, proč k tomu dochází, je několik. Problém většinou začíná už nekvalitními daty v samotném hlášení. Licenční partneři, tedy uživatelé děl, nezděka nahlásí neúplné údaje, často jen jméno interpreta, nebo dokonce pouze název díla. Anebo mohou omylem nahlásit dílo ve zkomoleném tvaru. Ne všichni uživatelé, zejména to platí pro pořadatele koncertů, bohužel znají autory užitého díla, což přináší neúplná a obtížněji zpracovatelná hlášení. „OSA se aktivně účastní

Významnou část NIT generují zahraniční díla, jelikož OSA zastupuje i několik milionů zahraničních autorů, jejichž díla licencuje, vybírá peníze a rozúčtovává je. Hudební nakladatelé, kteří zastupují práva autorů na našem území, podávají OSA hlášení k dílům, k nimž vlastní práva, v počítačově čitelných formátech. Existuje též mezinárodní databáze, kam přispívají všichni kolektivní správci, se kterými má OSA reciproční smlouvy, a z níž OSA čerpá informace o skladbách zahraničních autorů u nás užitých. Takových děl je obrovské množství.

V rámci celoevropského licencování